

İŞSİZLİK DÖRT BUÇUK SENENİN ARDINDAN YÜZDE 10'UN ALTINDA

Seyfettin Gürsel*, Hamza Mutluay**, Mehmet Cem Şahin***

Yönetici Özeti

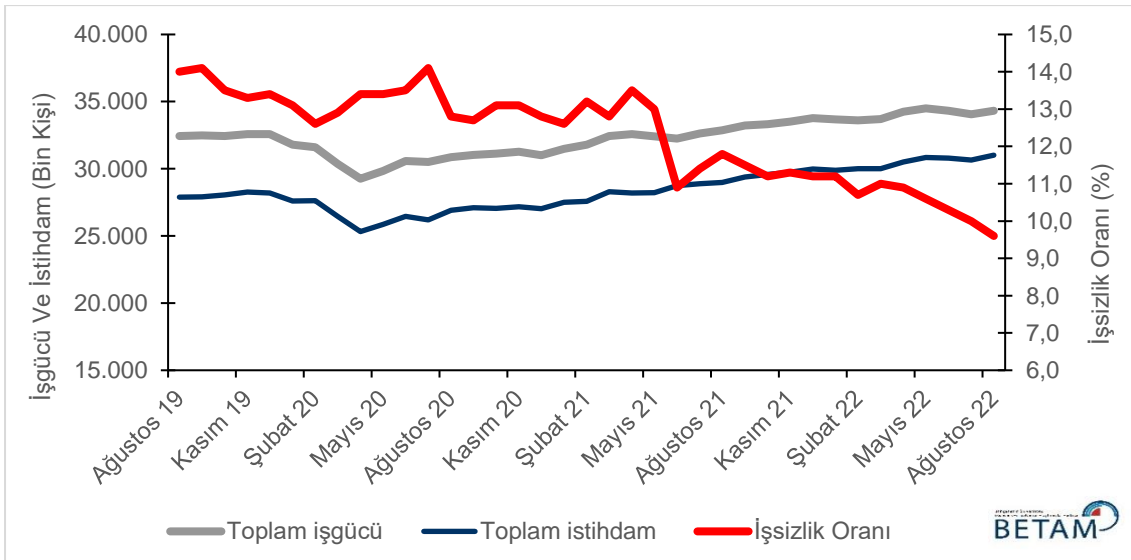
İstihdamda 366 binlik artış ile birlikte işsiz sayısında 100 binlik azalış işgücünü 266 bin artırmış, genel işsizlik oranı da Temmuz'dan Ağustos'a 0,4 yüzde puan azalarak yüzde 9,6 seviyesine gerilemiştir.

Mevsim etkilerinden arındırılmış kadın işsizlik oranı Temmuz'dan Ağustos'a istihdamda görülen 99 binlik artış ve işsizlikte 46 binlik azalışın sonucu 0,4 yüzde puan azalarak yüzde 12,5'e gerilemiştir. Erkek işsizlik oranı ise istihdamda 267 binlik artış, işsizlikte ise 54 binlik azalışların sonucu 0,3 yüzde puan azalarak yüzde 8,2'ye düşmüştür. Kadın ve erkek işgücü sırasıyla 54 bin ve 213 binlik artışlar göstermiştir. Bu gelişmeler sonucunda işsizlik oranlarındaki toplumsal cinsiyet farkı 0,1 yüzde puan azalışla farkı yüzde 4,3'e gerilemiştir.

İstihdam ve işgücünde artış

Mevsim etkilerinden arındırılmış aylık verilere göre istihdam edilenlerin sayısı Temmuz'dan Ağustos'a 366 bin artarak 31 milyon 14 bin kişi olarak kaydedilmiş, işsiz sayısı da 100 bin azalarak 3 milyon 312 bine, bunun sonucunda da işgücü 266 bin artarak 34 milyon 326 bine yükselmiştir (Şekil 1, Tablo 1). İşsiz sayısı 100 bin azalırken işsizlik oranı Temmuz'dan Ağustos'a 0,4 yüzde puan azalarak yüzde 9,6 seviyesine inmiştir. Göstergelere baktığımızda işsizlik oranının en son Ocak 2018'de yüzde 10'un altında kaldığını görülmektedir (yüzde 9,8).

Şekil 1 : Mevsim etkilerinden arındırılmış işgücü, istihdam ve işsizlik oranı

Kaynak: TÜİK, Betam

* Prof. Dr. Seyfettin Gürsel, Betam, Direktör, seyfettin.gursel@eas.bau.edu.tr

** Hamza Mutluay, Betam, Araştırma Görevlisi, hamza.mutluay@eas.bau.edu.tr

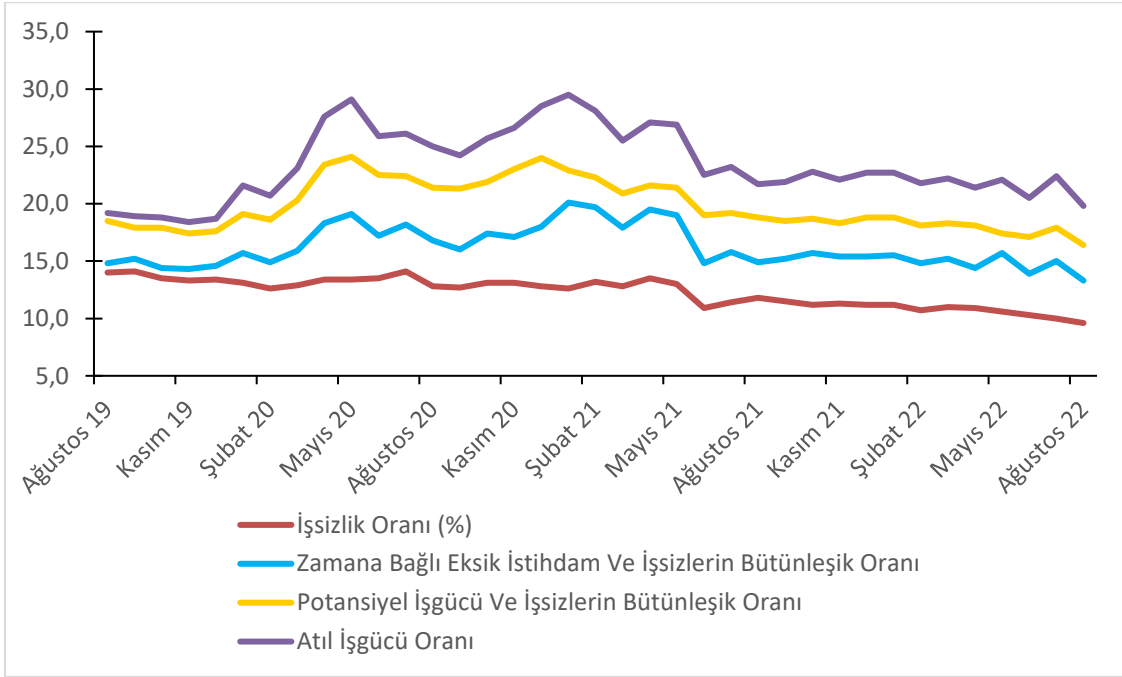
*** Mehmet Cem Şahin, Betam, Araştırma Görevlisi, mehmetcem.sahin@eas.bau.edu.tr

Alternatif işsizlik oranlarındaki gelişmeler

TÜİK tarafından açıklanan alternatif işsizlik oranlarının nasıl hesaplandığı Kutu 1’de açıklanmaktadır. Alternatif işsizlik oranları, işgücü arzından yeterince faydalanılamayan çalışan (zamana bağlı eksik istihdam) ya da işgücü dışına çıkmış ama aslında çalışmak isteyen ve çalışmaya hazır kişileri (potansiyel işgücü) de içermektedir.

Mevsim etkilerinden arındırılmış verilere göre “Genel işsizlik oranı” Temmuz’dan Ağustos’a 0,4 yüzde puan azalarak yüzde 9,6 seviyesine gerilemiştir. İşgücü ve istihdamda yüksek artışların yaşandığı bu ayda potansiyel işgücü de gerilemiş, “İşsiz ve potansiyel işgücünün bütünleşik oranı” 1,5 yüzde puan azalarak yüzde 16,4’e düşmüştür. “Zamana bağlı eksik istihdam ve işsizlerin bütünleşik oranı” ise Haziran’dan Temmuz’a yüzde 13,9’dan yüzde 15,0’e yükselmiş, Temmuz’dan Ağustos’a ise 1,7 yüzde puanlık azalışla yüzde 13,3’e gerilemiştir. Son iki alternatif işsizlik oranının bileşiminden oluşan “Atıl işgücü oranı” ise Haziran’dan Temmuz’a yüzde 20,5’ten yüzde 22,4’e sızdıktan sonra, Temmuz’dan Ağustos’a 2,6 yüzde puan azalarak yüzde 19,8’e gerilemiştir. (Şekil 2, Tablo 4).

Şekil 2 : Manşet işsizlik oranı ve Alternatif İşsizlik Oranları (%)

Kaynak: TÜİK, Betam

Sektörel istihdama dair açıklama

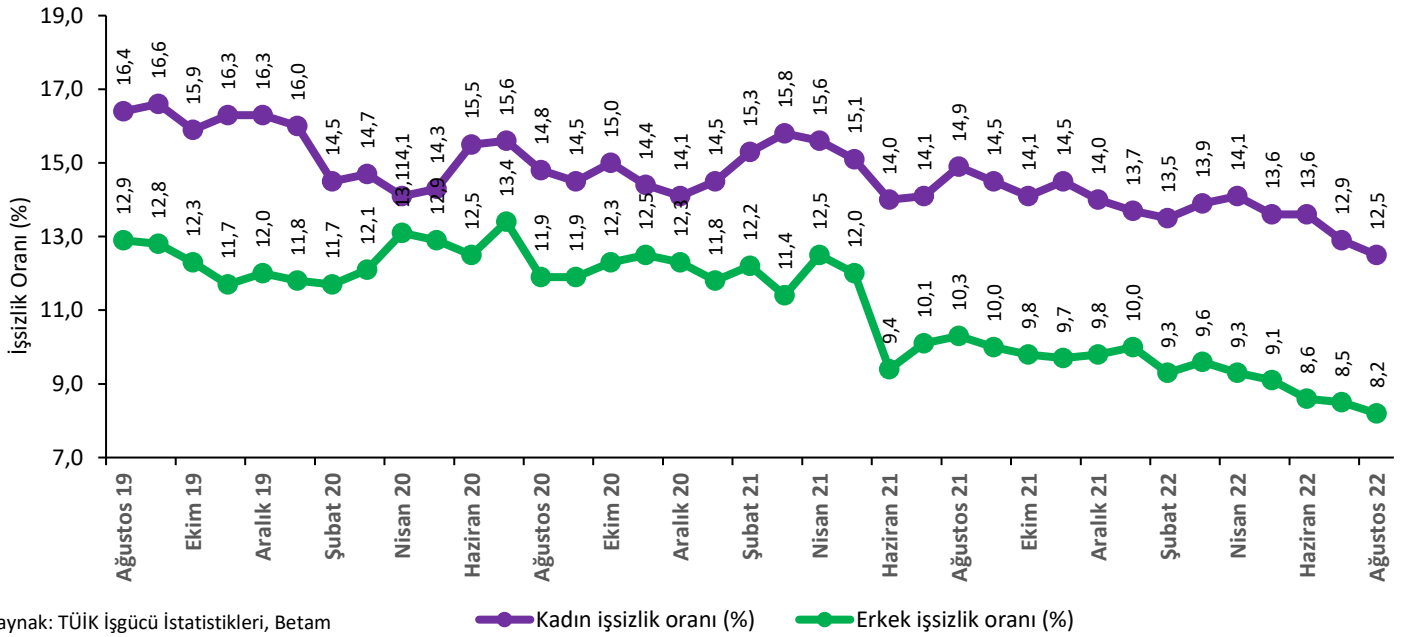
Bilindiği üzere TÜİK işgücü istatistiklerini Ocak 2021’den itibaren üç aylık ortalamalar yerine aylık olarak yayımlamaya başlamıştı. Ancak işgücü istatistiklerinin aylık yayımlanmaya başladığı tarihten bu yana sektör istihdamlarında üç aylık ortalamalara kıyasla ekonomik gidişattan tamamen kopuk aşırı artış ya da azalışların ortaya çıktığı görüldü. 2021 dördüncü çeyrek işgücü istatistiklerinin yayımlandığı 15 Şubat’ta TÜİK HİA istatistikleri ile ilgili bir duyuru yaparak bundan böyle sektör istihdam rakamlarının aylık olarak yayımlanmayacağını açıklamıştır. Betam sektör istihdamlarındaki gelişmelere çeyreklik işgücü piyasa görünümü notlarında yer vermektedir.

Erkek istihdamında güçlü artış, kadın ve erkek işsizliğinde düşüş

Şekil 3’te mevsim etkilerinden arındırılmış kadın ve erkek işsizlik oranları verilmektedir. Mart’tan Temmuz’a toplam 571 binlik artış gösteren kadın istihdamı Ağustos’ta da 99 binlik artış göstermiştir. İşsiz sayısında ise bir önceki aya kıyasla 46 binlik azalış gerçekleşmiştir. Bu gelişmeler ışığında kadın işsizlik oranı yüzde 12,9’dan yüzde 12,5’e gerilemiştir. Ağustos’ta erkek istihdamı Temmuz’da 165 bin azaldıktan sonra 267 binlik artış göstermiş, işsiz sayısı ise

54 bin kişi azalmıştır. Bunun sonucunda erkek işsizlik oranı da güçlü istihdam artışıyla yüzde 8,5’den yüzde 8,2’ye gerilemiştir.

Şekil 3 : Mevsim etkilerinden arındırılmış kadın ve erkek işsizlik oranları (%)

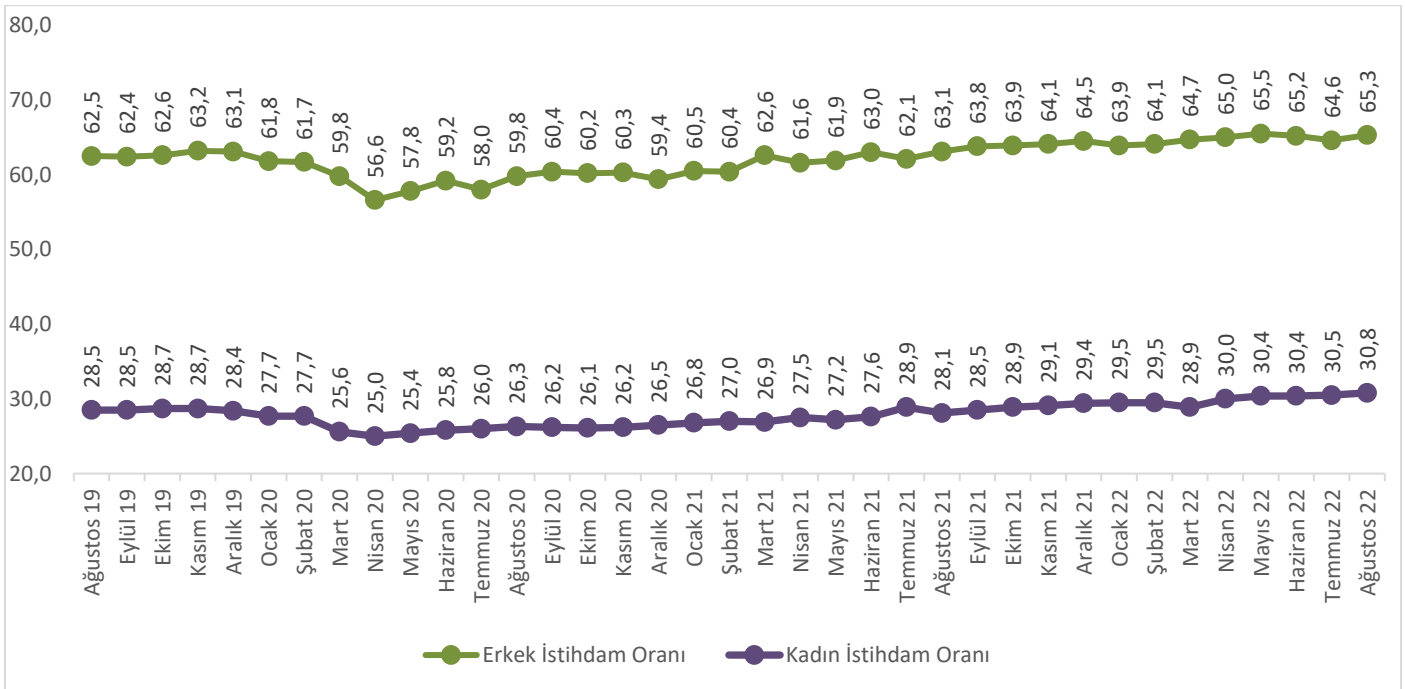

Kaynak: TÜİK İşgücü İstatistikleri, Betam

— Kadın işsizlik oranı (%) — Erkek işsizlik oranı (%)

Mart’tan bu yana artışlarını sürdürerek her ay rekor seviyelere yükselen kadın istihdam oranı 0,3 yüzde puanlık artış göstererek yüzde 30,8’e yükselmiştir. Erkek istihdam oranı ise Haziran’dan Temmuz’a 0,6 yüzde puan azalarak yüzde 64,6’ya geriledikten sonra Ağustos’ta güçlü istihdam artışı sonucu 0,7 yüzde puanlık artışla yüzde 65,3 seviyesine yükselmiştir. Böylece erkek istihdam oranında Mayıstan bu yana görülen düşüş sona ermiştir (Şekil 4).

Şekil 4 : Mevsim etkilerinden arındırılmış kadın ve erkek istihdam oranları (%)

Kaynak: TÜİK, Betam

Tablo 1 : Mevsim etkilerinden arındırılmış işgücü göstergeleri (bin kişi) *

	İşgücü	İstihdam	İşsizlik	İşsizlik Oranı	Aylık Değişimler		
					İşgücü	İstihdam	İşsizlik
Ağustos 19	32.447	27.896	4.551	14,0			
Eylül 19	32.490	27.915	4.575	14,1	43	19	24
Ekim 19	32.437	28.063	4.374	13,5	-53	148	-201
Kasım 19	32.584	28.264	4.321	13,3	147	201	-53
Aralık 19	32.573	28.202	4.370	13,4	-11	-62	49
Ocak 20	31.786	27.609	4.177	13,1	-787	-593	-193
Şubat 20	31.613	27.623	3.990	12,6	-173	14	-187
Mart 20	30.368	26.448	3.920	12,9	-1.245	-1.175	-70
Nisan 20	29.262	25.327	3.936	13,4	-1.106	-1.121	16
Mayıs 20	29.846	25.862	3.985	13,4	584	535	49
Haziran 20	30.584	26.469	4.115	13,5	738	607	130
Temmuz 20	30.514	26.201	4.313	14,1	-70	-268	198
Ağustos 20	30.868	26.908	3.960	12,8	354	707	-353
Eylül 20	31.041	27.099	3.942	12,7	173	191	-18
Ekim 20	31.130	27.044	4.086	13,1	89	-55	144
Kasım 20	31.269	27.184	4.084	13,1	139	140	-2
Aralık 20	31.012	27.028	3.983	12,8	-257	-156	-101
Ocak 21	31.480	27.502	3.978	12,6	468	474	-5
Şubat 21	31.785	27.578	4.207	13,2	305	76	229
Mart 21	32.432	28.283	4.149	12,8	647	705	-58
Nisan 21	32.575	28.190	4.385	13,5	143	-93	236
Mayıs 21	32.422	28.210	4.212	13,0	-153	20	-173
Haziran 21	32.259	28.751	3.509	10,9	-163	541	-703
Temmuz 21	32.618	28.887	3.731	11,4	359	136	222
Ağustos 21	32.864	28.992	3.872	11,8	246	105	141
Eylül 21	33.218	29.397	3.821	11,5	354	405	-51
Ekim 21	33.317	29.576	3.741	11,2	99	179	-80
Kasım 21	33.519	29.743	3.776	11,3	202	167	35
Aralık 21	33.778	29.994	3.785	11,2	259	251	9
Ocak 22	33.679	29.898	3.780	11,2	-99	-96	-5
Şubat 22	33.611	30.015	3.596	10,7	-68	117	-184
Mart 22	33.709	30.013	3.697	11,0	98	-2	101
Nisan 22	34.242	30.513	3.729	10,9	533	500	32
Mayıs 22	34.499	30.842	3.657	10,6	257	329	-72
Haziran 22	34.319	30.790	3.529	10,3	-180	-52	-128
Temmuz 22	34.060	30.648	3.412	10,0	-259	-142	-117
Ağustos 22	34.326	31.014	3.312	9,6	266	366	-100

Kaynak: TÜİK, Betam

Tablo 2 : İşsizlik Ve Alternatif İşsizlik Oranları (%) Ve Seviyeleri (Bin) *

	İşsizlik Oranı (%)	İşsiz Sayısı (Bin)	Zamana Bağlı Eksik İstihdam Ve İşsizlerin Bütünleşik Oranı (%)	Zamana Bağlı Eksik İstihdam Seviyesi (bin)	Potansiyel İşgücü Ve İşsizlerin Bütünleşik Oranı (%)	Potansiyel İşgücü (bin)	Atıl İşgücü Oranı (%)	Toplam
Ağustos 19	14,0	4551	14,8	251	18,5	1781	19,2	6583
Eylül 19	14,1	4575	15,2	363	17,9	1511	18,9	6450
Ekim 19	13,5	4374	14,4	297	17,9	1744	18,8	6415
Kasım 19	13,3	4321	14,3	339	17,4	1633	18,4	6292
Aralık 19	13,4	4370	14,6	386	17,6	1654	18,7	6410
Ocak 20	13,1	4177	15,7	813	19,1	2341	21,6	7332
Şubat 20	12,6	3990	14,9	720	18,6	2322	20,7	7032
Mart 20	12,9	3920	15,9	909	20,3	2816	23,1	7645
Nisan 20	13,4	3936	18,3	1419	23,4	3801	27,6	9156
Mayıs 20	13,4	3985	19,1	1716	24,1	4226	29,1	9927
Haziran 20	13,5	4115	17,2	1145	22,5	3570	25,9	8830
Temmuz 20	14,1	4313	18,2	1241	22,4	3250	26,1	8804
Ağustos 20	12,8	3960	16,8	1226	21,4	3366	25,0	8552
Eylül 20	12,7	3942	16,0	1025	21,3	3392	24,2	8359
Ekim 20	13,1	4086	17,4	1331	21,9	3497	25,7	8914
Kasım 20	13,1	4084	17,1	1263	23,0	4036	26,6	9383
Aralık 20	12,8	3983	18,0	1599	24,0	4552	28,5	10135
Ocak 21	12,6	3978	20,1	2349	22,9	4191	29,5	10518
Şubat 21	13,2	4207	19,7	2055	22,3	3708	28,1	9970
Mart 21	12,8	4149	17,9	1656	20,9	3324	25,5	9129
Nisan 21	13,5	4385	19,5	1967	21,6	3382	27,1	9734
Mayıs 21	13,0	4212	19,0	1948	21,4	3469	26,9	9629
Haziran 21	10,9	3509	14,8	1265	19,0	3235	22,5	8009
Temmuz 21	11,4	3731	15,8	1423	19,2	3133	23,2	8287
Ağustos 21	11,8	3872	14,9	1025	18,8	2840	21,7	7737
Eylül 21	11,5	3821	15,2	1228	18,5	2852	21,9	7901
Ekim 21	11,2	3741	15,7	1490	18,7	3062	22,8	8293
Kasım 21	11,3	3776	15,4	1386	18,3	2886	22,1	8048
Aralık 21	11,2	3785	15,4	1417	18,8	3159	22,7	8361
Ocak 22	11,2	3780	15,5	1440	18,8	3142	22,7	8363
Şubat 22	10,7	3596	14,8	1378	18,1	3037	21,8	8012
Mart 22	11,0	3697	15,2	1427	18,3	3025	22,2	8149
Nisan 22	10,9	3729	14,4	1202	18,1	3014	21,4	7945
Mayıs 22	10,6	3657	15,7	1759	17,4	2840	22,1	8256
Haziran 22	10,3	3529	13,9	1241	17,1	2822	20,5	7592
Temmuz 22	10,0	3412	15,0	1697	17,9	3270	22,4	8379
Ağustos 22	9,6	3312	13,3	1253	16,4	2772	19,8	7337

Kaynak: TÜİK, Betam

Tablo 3 : Mevsim etkilerinden arındırılmış kadın ve erkek genel işgücü göstergeleri (bin)

	Toplam İşgücü, Kadın	Toplam İstihdam, Kadın	Toplam İşsiz, Kadın	Toplam İşgücü, Erkek	Toplam İstihdam, Erkek	Toplam İşsiz, Erkek	Kadın İşgücü / 15+	Kadın İstihdam / 15+	Erkek İşgücü / 15+	Erkek İstihdam / 15+
Ağustos 19	10.617	8.873	1.744	21.830	19.023	2.807	34,1	28,5	71,7	62,5
Eylül 19	10.683	8.907	1.776	21.807	19.008	2.799	34,2	28,5	71,6	62,4
Ekim 19	10.665	8.970	1.695	21.772	19.093	2.679	34,1	28,7	71,4	62,6
Kasım 19	10.723	8.970	1.753	21.862	19.294	2.568	34,3	28,7	71,6	63,2
Aralık 19	10.639	8.904	1.736	21.933	19.299	2.634	34,0	28,4	71,7	63,1
Ocak 20	10.340	8.686	1.655	21.446	18.923	2.522	33,0	27,7	70,0	61,8
Şubat 20	10.169	8.696	1.473	21.444	18.927	2.517	32,4	27,7	69,9	61,7
Mart 20	9.441	8.053	1.389	20.927	18.396	2.531	30,0	25,6	68,0	59,8
Nisan 20	9.182	7.887	1.295	20.080	17.440	2.640	29,1	25,0	65,2	56,6
Mayıs 20	9.359	8.021	1.338	20.487	17.840	2.647	29,7	25,4	66,4	57,8
Haziran 20	9.654	8.156	1.498	20.929	18.313	2.617	30,6	25,8	67,7	59,2
Temmuz 20	9.769	8.241	1.528	20.744	17.959	2.785	30,9	26,0	67,0	58,0
Ağustos 20	9.789	8.341	1.448	21.079	18.567	2.512	30,9	26,3	67,9	59,8
Eylül 20	9.737	8.323	1.414	21.304	18.776	2.528	30,7	26,2	68,5	60,4
Ekim 20	9.767	8.303	1.464	21.363	18.741	2.622	30,7	26,1	68,6	60,2
Kasım 20	9.749	8.348	1.402	21.519	18.837	2.683	30,6	26,2	68,9	60,3
Aralık 20	9.832	8.447	1.385	21.179	18.581	2.598	30,9	26,5	67,7	59,4
Ocak 21	10.004	8.556	1.448	21.476	18.946	2.530	31,3	26,8	68,6	60,5
Şubat 21	10.205	8.640	1.565	21.580	18.938	2.642	31,9	27,0	68,8	60,4
Mart 21	10.242	8.621	1.621	22.190	19.662	2.528	32,0	26,9	70,7	62,6
Nisan 21	10.441	8.816	1.625	22.134	19.374	2.761	32,6	27,5	70,4	61,6
Mayıs 21	10.284	8.726	1.558	22.138	19.484	2.654	32,0	27,2	70,3	61,9
Haziran 21	10.340	8.888	1.452	21.919	19.863	2.056	32,2	27,6	69,6	63,0
Temmuz 21	10.820	9.297	1.523	21.798	19.590	2.208	33,6	28,9	69,1	62,1
Ağustos 21	10.655	9.071	1.584	22.209	19.921	2.288	33,0	28,1	70,3	63,1
Eylül 21	10.785	9.217	1.568	22.433	20.180	2.253	33,4	28,5	70,9	63,8
Ekim 21	10.886	9.351	1.535	22.431	20.225	2.206	33,7	28,9	70,8	63,9
Kasım 21	11.005	9.414	1.592	22.514	20.329	2.185	34,0	29,1	71,0	64,1
Aralık 21	11.086	9.530	1.556	22.692	20.464	2.229	34,2	29,4	71,5	64,5
Ocak 22	11.108	9.582	1.526	22.570	20.316	2.254	34,2	29,5	71,0	63,9
Şubat 22	11.095	9.598	1.496	22.517	20.417	2.100	34,1	29,5	70,7	64,1
Mart 22	10.912	9.394	1.518	22.797	20.619	2.178	33,5	28,9	71,5	64,7
Nisan 22	11.370	9.768	1.602	22.872	20.746	2.126	34,9	30,0	71,7	65,0
Mayıs 22	11.493	9.930	1.563	23.006	20.912	2.094	35,2	30,4	72,0	65,5
Haziran 22	11.509	9.942	1.567	22.810	20.848	1.962	35,2	30,4	71,3	65,2
Temmuz 22	11.445	9.965	1.480	22.615	20.683	1.932	35,0	30,5	70,6	64,6
Ağustos 22	11.499	10.064	1.434	22.828	20.950	1.878	35,1	30,8	71,2	65,3

Kaynak: TÜİK, Betam

Kutu 1: Alternatif İşsizlik Oranları İle İlgili Tanımlar¹

Zamana bağlı eksik istihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer işinde/işlerinde fiili olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu takdirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Potansiyel işgücü: Referans haftasında ne istihdamda ne de işsiz olan çalışma çağındaki kişilerden; iş arayan fakat kısa süre içerisinde işbaşı yapabilecek durumda olmayanlarla, iş aramadığı halde çalışma isteği olan ve kısa süre içerisinde işbaşı yapabilecek durumda olan kişilerdir.

İşsiz: Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde aktif iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm kişiler işsiz nüfusa dahildir.

1) İşsizlik Oranı = $[\text{İşsiz}/\text{İşgücü}] * 100$

2) Zamana bağlı eksik istihdam ile işsizliğin bütünleşik oranı =

$$[(\text{Zamana bağlı eksik istihdamdaki kişiler} + \text{İşsizler}) / \text{İşgücü}] * 100$$

3) İşsiz ve potansiyel işgücünün bütünleşik oranı =

$$[(\text{İşsiz} + \text{Potansiyel İşgücü}) / (\text{İşgücü} + \text{Potansiyel İşgücü})] * 100$$

4) Atıl İşgücü Oranı =

$$[(\text{Zamana Bağlı Eksik İstihdam} + \text{İşsiz} + \text{Potansiyel İşgücü}) / (\text{İşgücü} + \text{Potansiyel İşgücü})] * 100$$

¹ Tanımlar ile ilgili daha detaylı bilgiler şu adresin *Metaveri* kısmında mevcuttur:
<https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Isgucu-Istatistikleri-Ocak-2021-37486&dil=1>